

Nagyvárad Estilap

Főszerkesztő: MARTON MANÓ

Kiadóhivatal: Hegedüs Hirlapiroda
Szerkesztőség: Károly herceg (Szállási Dezső)-utca 6.

Felelős szerkesztő: KATONA BÉLA

Egy millió magyar memoranduma Ferdinánd királyhoz

TILTAKOZÁS AZ ANGELESCU-TÖRVÉNYJAVASLAT ELLEN — ROMÁNOK IS ALÁ-
ÍRJÁK A MEMORANDUMOT — SZABOLCSKA NYILATKOZATA AZ ADEVERULNAK

— Saját tudósítónktól —

Az Adeverul temesvári munkatársa meginterjuolta Szabolcska Mihályt, akitől készülő közoktatásiügyi törvényről kért véleményt. Az interjú így írja meg az Adeverul munkatársa:

— Alkalmam volt a bánáti reformátusok papjánál látogatást tenni és ott beszélgetni a magyar kultúra egyik legillusztráltabb alakjával. Erdély legnagyobb magyar költőjéről: Szabolcska Mihályról van szó.

— Beszélgetésünk során Szabolcska megismertetett az erdélyi felekezeti oktatás rövid, hisztórikumával és kimutatta, hogy ezeket az iskolákat 400 évvel ezelőtt alapították. 400 év óta minden egyház épített a temploma mellett egy-egy iskolát is. Az állami iskolák alig 40 éves múlttal tekintenek vissza.

— De ime, mondja Szabolcska becsületben eltöltött sok száz év után jön egy miniszter és levágja a reformátusok jobb kezét: az iskolát.

— Nem lázadunk, nem lihegünk bosszút, mert hiszen az Uristen szolgálai vagyunk.

— Hogy magyarok vagyunk és gyermekeinket a szülők nyelvén akarjuk nevelni.

— Annál is inkább akarjuk ezt, mert hiszen tudvalevő, hogy a románoknak Magyarországon 1000 éven át megvolt a joguk ahhoz, hogy nyelvüket és hitüket megtarthassák s meg is tartották a mai napig. Angelescu miniszter ur azonban 50 évnél kevesebb idő alatt meg akarja semmisíteni a magyar szellemet.

— Sokszor kérdeznék bennünket: miért nem szeretjük mi jobban a románokat? Mit válaszolhatunk erre, amikor az országot reprezentáló kormány lelkünket szívényket szünet nélkül kinezta? Mi nem kívánunk mást, mint azt, hogy ez az erkölcsi kínzás megszűnjék és mi a román bennszülött lakossággal kéz a kézben békésen dolgozhassunk ez ország haladásáért.

— Öt éven át voltam pap Erdély különböző paróhiáin, olyan

helyeken, ahol a lakosság egyenlő arányban román és magyar. Mondhatom önnek, hogy ahol görög keleti papok nincsenek, ott a románok hozám jöttek istentiszteletre. Megszerettem az erdélyi rombán parasztot épen úgy, mint magyar híveimet.

— Egyes mostohalelkű, kormányzók, akik nem ismernek sem bennünket, sem az itteni ro-

mánokat, olyan szakadékoktásnak a népek közt, amelyből csak Krisztusunk, aki mindnyájunké, tud bennünket kimenteni.

Az Angelescu-féle iskolatörvény elleni akcióról ezt mondotta Szabolcska Mihály:

— Az erdélyi, bánáti, marososi és körösvidéki reformátusok memorandumot ké-

Radics megbánta eddigi működését Kegyelmet kér Sándor szerb királytól — Szenzációs fordulat Jugoszlávia belpolitikájában

— Az Estilap eredeti távirata —

Belgrádból jelentik: A Novoszti írja: A Radics és a radikálisok közötti tárgyalások előtt Radicsot a börtönben saját kérelmére és a kormány tudtával meglátogatta egy magasrangú állami hivatalnok, aki előtt Radics sajátkezűleg levelet írt, melyben elismerte a monarchiát, a dinasz-

tiát, valamint a vidováni alkotmányt és kijelentette, hogy azzal meg van elégedve és nem követeli a revíziót. Majd eddigi működését megbánva, ünnepélyesen kötelezte magát, hogy örökre felhagy eddigi állam- és monarchiaellenes munkájával.

Végül kérte, hogy eme nyilat-

kozatából vonják le a konzekvenciákat. A Novoszti szerint

ez utóbbi kérelem a megkegyelmezésnek utalhat.

A levelet Pasics május 28-án adta át a királynak, s ezután indultak meg a tárgyalások a kormány és a Radics-párt között.

Beniczky Ödön vallomása nem a legitimisták ügye

Vass József magyar miniszterelnök helyettes ismét nyilatkozik —
Bethlen fogja véglegesen elintézni az ügyet

— Budapesti tudósítónk távirata —

A Beniczky-ügy hullámai még egyáltalán nem csendesedtek el és ellenzéki politikai körök a kérdést ébren akarják tartani mindaddig, míg Bethlen István gróf miniszterelnök Genfből haza érkezik. Az egész ügy végleges és hivatalos elintézését ugyanis a miniszterelnöktől várják.

Beniczky látszólag egyedül maradt akciójával és Andrásy Gyula gróf kivételével a legitimista vezérek kijelentették, hogy

Beniczky vallomása nem a legitimisták ügye.

Ez az állásfoglalás természetesen nagy mértékben megerősíti a kormány álláspontját.

Vass József helyettes miniszterelnök a Pesti Napló vasárnap esti számában újból nyilatkozik a Beniczky-ügyről és a következőket mondja:

— Egyes ellenzéki képviselők valóságos megröhamozás módjára megkísérlik az államfő személyének a vitába való bevonását. Önként felvetődik a kérdés: mi célja van ennek a heves rohamnak? A felelet egyszerű: ezek a törekvések lényegükben az állam és társadalom békéjének és rendjének megbontására, a közhangulat megmérgezésére és a társadalom lelki egyensúlyának feloldására irányulnak.

— Óva intem és kérem az érintett parlamenti politikai tényezőket, hogy mindenben felelősen tartassák szem előtt elsősorban az ország érdekét. Nyugodtan mondhatjuk: egyetlen alapvető problémánk megoldatlan és pedig a gazdasági helyzet, amelynek megjavításán éppen most fáradozik Bethlen. Mindnyájunknak segíteni kell őt. Sem a Somogyi-

Bacsó-ügy szitása, sem a parlament nyugalmának zavarása, sem a parlamenti bizottságok kiküldése, sem az államtanács, vagy más szerv nem képesek Bethlen munkáját s vele az ország érdekét alátámasztani.

A Szózat mai számában fakszimilében közli Horthy Miklós fővezér síófoki parancsát, amelynek tartalma a lap szerint „halomra dönti Beniczky ragamait”. A parancs nyolc pontban utasítja a katonai járőröket, örködjék a nemzeti hadsereg jóhírnévére. Ha a nép valahol gonosztevők letartóztatását kéri, ugyanezt a csendőrségnek kell elvégezni, vagy indokolt esetben kérve nyezni kell a hadsereg főparancsnokságánál. A forradalom alatt sariadt garázdálkodó szabad csapatokat a nemzeti hadsereg tartóztatja le.

VARADI ARFOLYAMOK:

Magyar korona	333 áru	335 pénz
Osztrák shilling	3010	30
Francia frank	1050	1040
Angol font	1040	1036
Svájci frank	4155	41
Lira	855	845
Dollár	21350	21250
Cseh korona	636	632

Iratkozzon be

a Hegedüs kölcsönkönyvtárba

Atlantic nyári mozgó Apolló mozgó

Ma, hétfőn

A 13-as autó

A szezon legsikerültebb vígjátéka 6 felvonásban

Főszerepben: **Monty Banks**

Ezt megelőzi egy kitűnő 2 felvonásos

MacK Sennet burleszk

Hólyag Bandi, mint rendőr

A mai zürichi nyitás

BERLIN . . . 12280	PRAGA . . . 152750
NEWYORK 51575	BUDAPEST 7250
LONDON . . 250750	BUKAREST
PÁRIS . . . 2450-	BÉCS . . . 7270

x Tudja Ön mit nyújthat BLCSÉRDY? természetes, huszársági olesó eseséget, KOVÁCS TESTVÉREK pediglen, olesón ruházkodó, csinos feleséget! — Csak e kettő biztosítja a jó egészséget. A Sas-passage minden bejárata Kovács Testvérek nagyáruházához vezet!

x Helyárak Körösladányhoz 120, 100, 80, 60, 50, 40, 25 lei.

x Halló Amerika péntektől kezdve mindennap. Külön vonatok hozzák vidékről a Halló Amerika közönségét. — Mindenki tiszter fogja megnézni a Halló Amerikát.

Mindenkinek érdeke

meggyőződést szerezni arról, hogy felesleges egyszerre ezeket kiadni ruházkodásra, amikor minden textil-árut, női- és férfi szöveteket, vásznakat, zefíreket és mindenféle mosóárut, kelengyedolgokat, selymeket, szőnyegeket stb. stb. teljesen

készpénzárak mellett

20 heti vagy öt havi részletfizetésre vásárolhat meg a

HELLAS

áruforgalmi r.-t.-nál

Oradea-Mare, Strada Avr. Iancu (Kossuth-utca) 14. sz.

Telefon 96. 1398

HIREK

Véres verekedés egy nagypiaci kocsmában

Az alkohol mértéktelen élvezése újból kirobbantotta a szenvedélyeket. A nagypiacon lévő *Leboviás* kocsmában szombaton este valami semmisségen összeszóvalkozott Domokos Miklós a szomszéd asztalnál ülő Kóra György nevű barátjával. A vita hevében aztán Domokos egy kezébe kerülő sörös flakóval úgy meg találta ütni barátját, hogy az véres fejjel terült el a padlón. A súlyosan sérült Kórát beszállították a közkórházba, merényletét pedig bevitték a rendőrségre, ahonnan igazolás után elbocsátották.

x A Gojdu-liceum Comitetul Scolarjának közgyűlése. A Gojdu-liceum tanulóinak a szüleit vagy gyámjait tisztelettel meghívjuk a „Comitetul scolar” általános ülésére, mely f. hó 14-én d. e. 11 órakor lesz megtartva a liceum zenetermében. Napirenden lesz a múlt évi zárszámadás és az ez évi költségvetés megszavazása. Ha a tagok fel nem jelennek meg, az általános gyűlés elnapoltatik f. hó 21-re, amikor okvetlenül meg lesz tartva, függetlenül a jelenevők számától. — Oradea-Mare, la 7 Junie 1925. Elnök: A. Lazar, titkár: T. Nes.

x Ma és holnap Körösladányi színzáró estélye.

x Bródi Samu meghalt. A régi Várad kevés ittmaradottjainak száma ismét csökkent egygyel. Vasárnap délután hosszú betegeskedés után meghalt Bródi Samu fakereskedő, a város egyik szorgalmas, korrekt, törekvő és puritán jellemű kereskedő embere. A hatvannégy esztendőes öregúr Nagyvárad egyik legtekinélyesebb kereskedője volt, mintaképe a régi tisztas erkölcsökben nevelkedett generációnak. — Halálát kiterjedt rokonosság gyászolja és temetése ma, hétfőn, a gyászoló közönség nagy részvéte mellett ment végbe. Az elhunytban dr. Bródi Sándor, a nagyváradai jogásztársadalom fiatal tagja édesatyját gyászolja.

Pola Negri
játsza a főszerepet a
PÁRIS ÁRNYAI

cimű 7 felvonásos filmben

Dorian film!

Dorian Terrasse 9 órakor és Dorian Filmszínház 6 órakor

Jön:

Schnitzler Arthur regénye

Jön:

Anatol

Agnes Aires

Gloria Swanson

Wallace Reid

* Eljegyzési hír. Gárdonyi Imrus és Berger Jenő jegyzése. (Minden külön értesítés helyett.)

x Minden városban 12 telt házat vonzott egymásután Körösladányi.

* A SPORTHIRLAP holnap, kedden a rendes időben jelenik meg.

x Hegedüs Hirlapiroda értesíti a t. közönséget, hogy a szalontai háztól és a váradai hálószobáról kiadott sorsjegyeket visszaváltja

* Haláragázolt napszám. Nagyváradon az utóbbi időben szinte napirenden vannak az elgázolások. Péntek délután a Félix-fürdői uton történt halálos balesetet egy újabb szerencsétlenség követte. A baleset áldozata Pantosi Ilia 63 éves napszám, akit Robitsek Károly elragadt lovai gázolták félholtra. A szerencsétlenség tegnap délelőtt 10 órakor történt a nagypiacon. Az öreg Pantosi, aki különben is teljesen süket, az uttesten akart keresztülhaladni és közben az arra száguldó lovak eltaposták. Pantosi Ilia a biharmegyei közkórházban vették ápolás alá. A vizsgálat megállapította, hogy a balesetért Kimpán János kocsis nem vonható felelősségre.

x Körösladányit ma még nem ismerik, de holnap róla beszél az egész város.

* Eljegyzési hír. Kertész Rózsikát eljegyezte Weisz Sándor. (Minden külön értesítés helyett.)

* Felkérjük a női felsőkereskedelmi iskola 1918-ban végzett növendékeit, hogy 1925 június 10-én (szerdán) délután 4 órakor a kereskedelmi iskolában találkozzonkon megjelenni sziveskedjenek. I. Sártory Böske és B. Osvát Edit.

Kerbitörök olcsón Kalendánál

x Autó indul Biharpüspökibe naponta a Royal elől reggel 9 déli 1, és délután fél 4 órakor. — Jegyek válthatók a Hegedüs Hirlapirodában. Kivánatra az autó házhoz megy. Viteldij 100 lej személyenkint.

x Körösladányihoz hasonló szuggesziós estély még sohasem volt Nagyváradon.

Hálóságilag engedélyezett zálogház
Zöldta épület
Str. Ecaterina Teodorescu (Fábián Lajos utca)

MOZI

— A 13-as autó. Több, mint 5000 ember kacagott szívből tegnap az Apolló és Atlantic mozgóban. A legsikerültebb francia vígjátéknak, a 13-as autónak volt a bemutatója, melyben a technika minden képzeletet felülmúló trükkje szinte a túlzásig van alkalmazva. Monty Banks a legjobb francia komikus játsza a főszerepet, olyan bámulatos bravúrral, amilyent még ezidáig nem láttunk. — Ezt megelőzőleg egy kitűnő 2 felvonásos MacK Sennett burleszk kerül bemutatásra.

— A Dorian filmszínházban ma, hétfőn Pola Negri legújabb és legszebb Amerikában készült filmje a „Páris árnyai” látható. A 7 nagy felvonásból álló film Páris legelrejtettebb zugában, a híres apacstanyán játszódik le. Az előadások 6 és 9 órakor kezdődnek. — Jön: Schnitzler Arthur regénye, „Anatol” a főszerepben Agnes Ayers, Bebe Daniels, Gloria Swanson, Wallace Reid és Theodor Kosloff.

Bútorok gyári áron kaphatók a legfinomabbtól a legolcsóbbig
Steiner bútorgyárosnál,
Avram Jancu-u. 1. Sas-palota suterin

Körösladányi szuggesziós estélyéről csudákat fognak beszélni, ön is hallgassa meg Jegyeket a Hegedüs Hirlapiroda árult

HALLÓ NAGYVÁRAD!

Szerkesztő ur, ön biztosan szerepelt a filmen. Ön boldog ember! Micsoda filmen?

Mintha nem tudná! Saját szememmel láttam szombat délelőtt, amikor az a ütközés volt a korszón.

Téved mester. Nem szereplő voltam, hanem csak néző. Éppen úgy, mint többi tízezer ember.

— Akkor talán el tudná mondani, mi történt ott? Engem kétszer úgy hátravágtak, hogy elment a kedvem minden további kíváncsiságtól.

— Semmi nevezetesen történt. A színház magánvállalása az egész. A Halló Amerika korszónra és ehhez a látványos revükhöz vártak helyi felvételeket a korszóról.

— Magánvállalkozás? Én azt hittem, ami szerencsétlenség történt. Vagy alább is valami külföldi egzotikus alkodót fogadnak ünnepélyes szertartások között.

— Miből gondolta ezt?

— Hiszen csaknek az egész rendőrség monult, beszüntették a forgalmat. Megtiltották a villamosokat, elzárták az utcákat. Ötször-hatszor megröhamozták a korszó gyanútlan sétáló közönséget. Magánvállalkozásnak igazán nagyvívű trükk volt.

— Ön megint igazságtalan. A színház nem tehet arról, hogy a bábázkodó publikum megzavarja a felvételt. Neki köze van a filmre, engedélyt is kapott rá. Addig a néhány óráig, míg az ilyen felvétel elkészül, igazán türelmebb lehetett volna a közönség.

— Elvileg igaza van Szerkesztő ur. A publikum egyrésze igazán udvariassággal viselkedett a színházzal szemben. Voltak olyanok, akik mindenféle alapvető kifogásokkal átakartak törni a cordonon. Azt hangoztatták, hogy sürgős dolguk van. Nem akarnak lekésni a színházról, a bírósághoz sietnek tárgyalásra, randevujuk van a korszón, vagy fontos üzleti ügyeik vannak. Ezekről az igazán türelmes, minden művészi érzék nélküli emberektől megtisztította az utcát.

— Miért?

— Mindezek piszkos magánügyek. Kicsinyes önérdékek. A korszó nem ezekért van. Hanem a nagyközönségért, a sétálókért, a divatos hölgyekért, az elegáns urakért, akikkel szemben súlyos igazságtalanságok történtek.

— Micsoda igazságtalanságok?

— A korszó népe joggal követelhetné, hogy szerepeljen a korszóról készülő filmen. Ők igenis film akartak lenni és ebben nem szabad lett volna őket megakadályozni.

— De értse meg mester, itt csak egy szerű utcai felvételtől volt szó. A film szervesen összefüggő része lesz a darab eseményének. A filmen nem szerepelhetett sem Ön, sem más, csak azok a színészek, akik a darabban is játszanak. A darab művészi értékének rovására ment volna, ha minden bábázkodó filmre kerül.

— Bocsanat, akkor visszavonok mindenem. A művészi érték előtt feltétlenül meghajlok. És most már megértem a rendezőség erélyét is.

— No nem épen művészi érték. Ez talán túlzás.

— Dehogyan is túlzás. Én még keveslem a rendszabályokat. Meg kellett volna szállni a város főbb pontjait. Plakátokon kellett volna felhívni a közönséget, hogy a felvétel ideje alatt ne mutakozzék az utcán.

— Nem értem Önt. Miért kellett volna mindez?

— A szent művészi érték nevében.

Már ahogy mi nagyváradiak a művészetet értelmezzük. Mert kétségtelen, a Halló Amerika az igazi szintézis művészet, ugye bár?

— De nézze kérem...

— Az a bonyolult história vizesbögőrével, a Bihar Nándor hátára akasztott

szalmakalappal és Betegh Béby japán napernyőjével szintén művészet. A korszó is művészet, sőt több, mint művészet, a legszentebb nagyváradi közügy. És én javasolom is, hogy Gróf Laci változtassa meg a revü címét. A szombati aftak után sokkal pregnánsabb, sokkal jellemzőbb és sokkal méltóbb cím lenne ez: Halló Nagyvárad!

— drb.

Hogyan készülődnek Bratianuék arra az időre, amikor ellenzékek lesznek

Uj tagokat gyűjtenek, új bankokat alapítanak

— Bukaresti tudósítónk távirata —

A Cuvantul szerint csalhatatlan jelek mutatják, hogy a korszó előkészületeket tesz arra az időre, amikor ellenzékekbe szorul.

Köztudomású, hogy a közigazgatási reformról, a kereskedelmi és mezőgazdasági kamarákról szóló törvényjavaslatok azt a célt szolgálják, hogy a megyei és községi tanácsokba, továbbá a kereskedelmi és mezőgazdasági kamarákba mennél több liberális párti egyén juthasson be. De ezenkívül más uton-módon is igyekeznek Bratianuék a párt helyzetét, ellenzékekbe való szorulás esetére szilárdá tenni.

A liberális párt tulajdonképpen ki-tünően érti, hogyan kell minden-

képen párthiveket szerezni. S mivel a tagverbuválás eszközei közül a leghatásosabb: a bank, — ezeket szaporítják. A Cuvantul úgy tudja, hogy számos vidéki városban új liberális pénzüstézetek alakultak. Ugy rendezték a dolgot, hogy a Banca Romana fogja gondozni ezeket az új liberális intézményeket.

A Banca Nationala viszont több hitelt folyósít a Banca Romana mellett. A jelenlegi pénzüstézetben a párt részére kitünő csábítószer lesz a hitel, amit a liberális bankoknak nyújtani fognak. Földművelők, kereskedők, iparosok, akik a liberális-pártnak tagjaivá lesznek, részesülni fognak az új bankok előnyeiből.

A két Beniczky

1868—1920—1925

KUSZA GONDOLATOK A SZERIA TÖRVÉNYERŐL

Allásfoglalás épen nem akar lenni ez a pár sor, — minek is lenne? Az ildomosság, a tapintat és igen sokak jogos érzékenységének respektálása megköveteli, hogy a Duna partján most lejárt szódó izgalmas eseményekkel szemben állást ne foglaljunk. De vannak más szempontok is, mint az élet-halálra menő politika szempontjai s ha egy egész nemzet létét érintő kérdésben — mint amilyen a jelenlegi is — az előbbi szempontok nem is magasabbrendűek, mint az utóbbiak, mégis a világrejtély nyitját minden elképzelhető uton-módon fürkésző emberi szellem nem állhatja meg, hogy törvényszerűségeit ne igyekezzék kutatni a mögött, amit általában véletlennek szeretnek hinni.

Sokszor ismételt igazság az, hogy a háboru utáni korszak ultraneuraszténias embere az élet ezernyi bajából, — melyeket érzékei közölnek vele, — szeret, betegesen szeret az érzékfölötti világba menekülni. Spiritisztáknak, okkultistáknak, mindenféle telepatikus fenoméneknek aranykorában élünk. Az emberi szellem nyugtalanságából következik, hogy igyekezik megtalálni az érzékfeletti jelenségek végső okát. Az okkultizmust szigorúan „exakt tudományos” alapon magyarázó könyveknek se szeri, se száma. Méltán is izgatja ez a probléma az ember fantáziáját, hiszen végeredményben a lét és nemlét határkérdéseiről van szó. De ne menjünk most ilyen mesziszire, hiszen végre is nem a lét vagy nemlét perspektívájából akarjuk az alábbi problémát szemlélni, hanem csak valami különös bizzar tényre akarunk rámutatni, amely gondolkodóba ejt s amely életünk határkérdése: a Sorsavagy Véletlen?! felé mutat...

Nem kutatom, mert nem is feladatom kutatni: vajon legitimista meggyőződése, politikai ellenfelei iránt érzett gyűlölete, avagy az igazság felderítése után való ellenállhatatlan vágyakozás sugallta-e Beniczky Ödönnek azt a hallatlanul elszánt lépést, amit Pünkösdi vasárnapjára tett? Majd a történelem! De maga a tény ez: 1920 februárjában a Duna Pest felett kivetette egy politikus-újságíró s egy író összekötözött, össze-visszaszurkált holttestét, két emberét, akik az ellenforradalom áldozatai voltak. Most öt év után, amikor az ellenforradalomnak csak szomorú emlékei élnek, Beniczky Ödön az, aki a fátyolt fel akarja lebbenteni a sötét multról...

1868-at irtak akkor; a nemzet már békejobbot nyújtott királyának, de még nagyon sok szívben ott sajtott Világos, a Neugebäude és a Bécsből irányított ellenforradalom huszesztendősi gyilkos,

üzének minden fájdalma. Különösen egy roppant érdekes férfiú szuggesztív erejének a tömegekben való fellángolásától fél a bécsi kormány. Erről a férfiről mintázta Jókai Mór „Az új földesúr” egyik hősét s maga Jókai ezt írja róla említett regényének Utóhangjában:

— „A börtönből kiszabadult ifjú hősben rá lehet ismerni a szabadságharc legmerészebb bajnokára, ki... későbbi szabadulási tervekben vezérszerepet vitt s utoljára a legrejtélyesebb módon eltűnt: a Duna hullámai vetették ki a szigetparton, keze-lába összekötözve. Mái is rejtély Beniczky Lajos élete és halála...”

Beniczky Lajos, akit 1868 nyarán holtan vetettek ki a Duna hullámai, nagybátyja volt Beniczky Ödönnek...

Bizonyos: nem hozható közös nevezőre Beniczky Lajos és Somogyi Béla egyénisége. Más idők voltak azok, mások ezek; más eszmények hevitették Beniczky Lajost, mások Somogyi Bélát. De a szocialista politikus-újságíró holtteste valami csodálatos, összekötő kapcsolás a két Beniczky között.

Sokan azt mondják, hogy a véletlen különös játékaról van szó. És mégis, a háboru utáni korszakban az okkultista és a pozitív tudomány embere egyaránt azt mondja, hogy nincs véletlen semmi-ben...

Nincs véletlen, — mondja Paul Kammerer, aki a bécsi egyetemen a biológia világhírű tanára, nemrégiben megjelent „Das Gesetz der Serie” című munkájában. Nincs véletlen — ugymond — abban, (hogy csak a legprimitívebb s legmindennapibb esetet idézzük), hogy hirtelen eszembe jut egy barátom, akit két éve nem láttam, akire két perc múlva, ime szembejön velem. Altalában Kammerer egy egységes törvény keretei közé akarja szorítani azokat a jelenségeket, amelyek eddig a véletlennel magyarázóttak meg a pozitívista tudomány művelője is. A széria törvénye, mint azt Kammerer kodifikálja, kizárja a véletlent a Makrokozmoszból, minden legkisebb eseményt történet törvényszerűnek tart (mint Tolstoj írta: „Isten akarata nélkül még egy hajszál sem hull le az ember fejéről”) és Kammerer úgy határozza meg a Világmindenséget, hogy ez minden apró és nagy emberi és emberfölötti történéssel nem más, mint egy hatalmas székesegyház, amelynek millió és billió része: kövei, fundamentuma, oszlopai, boltívei, rózsái, oltarai, lépcsői és egyéb alkotó elemei — egyetlen egészbe futnak össze. Törvényszerűség nyilatkozik meg hát abban, hogy közel hat évtized után visszatér egy név s visszatérnek, valahogyan össze-vissza kiforgatva, de mégis azokkal a konstitutív elemekkel: a körülmények?...

A napi események krónikása erre nem adhat feleletet. Csak szerényen nyersanyagot akart adni a jövő tudósának, aki a Világmindenség — katedrális felépítésének változhatlan törvényeit fűrészeli... (e. i.)

Nyílt levél

a Kir. Kereskedelmi Miniszter Urhoz!

Mint hogy a fürdő-saison veszedelmesen közeledik, másrészt pedig a Képviselőház nyári ülésszaka berekesztés előtt áll és az árdragítási törvény hatálytalansága mindmáig nem tüzetett napirendre, annak dacára, hogy azon lomtárba illő törvény elavultságát csak kivonatossan közölt alant áraink, mint:

- 1 m. grenadin L 27
- 1 m. selyem poplin „ 130 (minden színben)
- 1 m. prima gyapjuszövet 40 cm. széles „ 175
- 1 m. marocaine selyem „ 225
- 1 drb. szalvéta „ 10

a legeklatánsabban bizonyíjják;

azon kérelemmel fordulunk a kir. Kereskedelmi Miniszter Urhoz, méltóztassék az összes társadalmi rétegek érdekében az árdragítási törvényt melynek elavultságát sok ezer vevőnk szívesen igazolja, még a fürdő-saison előtt a törvénytárból törölni.

Alázatos tisztelettel

Kovács Testvérek

nagyáruháza Sas-passage

Színház

Hétfő délután fél 6-kor: Watterlói csata vigjáték újdonság, mérsékeit helyárrakkal.

Hétfő este fél 9-kor: Fügefalevél operett, Pintér Böske primadonna negyedik vendégfellepte. A bérlet.

Kedd: Watterlói csata vigjáték újdonság harmadszor B bérlet.

Szerda: Vén gazember, Petróczy Alizce urleány felleptével, B bérlet.

Csütörtök: Eladott menyasszony opera, Marcus Ritta urhölgy, Marcus István és Virág Lajos, a kolozsvári Magyar színház tagjának vendégfelleptével, A bérlet.

Péntek: Halló Amerika operett revü bemutató, bérletszünetben.

Szombat délután 3 órakor: Krizantém operett újdonság, olcsó helyárrakkal.

Szombat este 9-kor: Halló Amerika operett revü újdonság másodsor, bérleten kívül.

Vasárnap délután fél 6-kor: Bent az erdőn, dráma, mérsékelt helyárrakkal.

Vasárnap este fél 9-kor: Halló Amerika operett revüújdonság harmadszor, bérleten kívül.

Hétfőtől kezdve mindennap: Halló Amerika.

PINTÉR BÖSKE VENDEGJÁTÉKA.

Szombaton este a Nótáskapitány Hohenau grófnőjében lépett fel Pintér Böske. Az est publikuma olyan ünneplésben részesítette a kiváló vendégművésznőt, amely felülmulta az előző este ovációját is. Újból volt taps, virág bőven. A nagyszerű szerepet egészen új felfogásban hozta Pintér Böske és toaletti külön szenzációi voltak az estének.

Vasárnap este a Hazudik a muzsikaszóban láttuk viszont Pintér Böske. Ez alkalommal is vége-hossza nem volt az ünneplésnek. Mindkét estén a közönség zsufolásik megtöltötte a színházat.

Pintér Böske bucsuja. Ma este a Fügefalevél fő női szerepében bucsuzik Pintér Böske Nagyvárad közönségétől, aki négy estén át ujjabb bizonyosságot tett arról, hogy kivételes tehetségű művésznő, akinek minden fellépése eseményt jelent. A Fügefalevél mai előadását ismét zsufolt nézőtér fogja végignézni. A ma esti előadás A bérletben megy.

A Watterlói csata. Kedden este B bérletben kerül színpadra harmadszor Lengyel Menyhért híres vigjátéka a Watterlói csata, mely utólrhetetlen humorral és eredeti ötletekkel teszi neveltségessé a sláger filmek felvételeit és a világhírű mozieszillagokat.

Petróczy Aliz fellepte. Nagyvárad társadalmában a legnagyobb érdeklődést váltja ki Petróczy Aliz szerda esti bemutatkozása, amikor Mikszáth Kálmán Vén gazember című vigjátékának fő női szerepét fogja alakítani. A rendkívül tehetséges urleány a legszebb ígérettel lép a színpadra, mert egyénisége, nagyszerű beszédművészete és fiatalos közvetlensége olyan előnyöket biztosít számára, amelyek a színpadon a biztos sikert jelentik. A Vén gazemberben a többi szerepeket Benes Ilona, T. Pogány Janka, Tóth Elek, Fratta, Sós, Madas, Hevesi és Galambos játsszák.

Itt a Halló Amerika! A színtársulat minden tagja úgy az elsőrendű szereplők, mint a kórus és a növendékek lázas készülődéssel várják a pénteki napot, amikor a színtársulat aprajás és nagyja erőpróbát fog tenni arról, hogy egy világvárosi attrakció egy szí-

nes, változatos, ezer fényben álló kiállításos operett revüt ugyanolyan keletességgel tud a közönség elé állítani, mint a világ legnagyobb városai színházai. A színpadon orchester szabó műhelyben, festő teremben, a ros különböző pontjain, ahol a filmvételek készültek, fényképészettel, pészeknél, szóval mindenütt ahol a színházzal összefüggő dolgokat szítenek, száz és száz kéz fáradozik azon, hogy ez a hatalmas revü minde tekintetben ámulatba ejtse a közönséget. A rendezés gigászi munkáját Hányi Elemér, hallatlan kitartással óriási ambícióval végzi, a szereplők legkisebb statisztáig egytől-egyig hűtása magaslatán állva, azon törekszik, hogy a legkitünőbbben illeszkedjék az óramű pontossággal működő előadásban. Erről a revülről egész Erdében beszélni fognak mert ehhez hason szünet, változatos és sokat még nem volt alkalma látni senkinek sem. A revü zenéjét Békefi Mihály tanította és dirigálja. A Halló Amerika premierje pénteken, 12-én lesz és színpadon következő estéken.

Csak keddig marad nyitva

Börcsök Samu kiállítása

Grande tollettehez nélkülözhetetlen, ideális szabású

fűzők és melltartók

a „LEDA” fűzőszalonban Str. Alexandrii (Teleky u.) 53. 1.

Orth. kóser vendéglőmel kerthelyiséggel bővítellem ki 1692

Berkovits Mihályné Str. N. Iorga (Zöldfa-utca) 19 sz. (Ifj. Weisz Bernáth céggel szembe) Ismert külföldi konyha! Mérsékelt árak!

FEST! TISZTIT!

Kalinovcsán

Zöldfa-passage 81

MOS 1404 VASAL.

Ne mulassza el szükségletét a Hajnal és Rózsa

cégnél tedezni, mert vászon, zéphir, opál, grenadin, függöny, tuszor, szövet és damaszt asztalneműekben nagy választékot talál és olcsón szerezheti b.

Fényképészeti cikkek Özv. Petri Árpádné

legrégibb látszerész iktetésben kaphatók. — Stepper cukrászda mellett. 1690 Bulevardul Regele Ferdinand 9.

185 lei egy mosó ponygyola Hevesinél 1605

Női kabátok, kosztümök, ruhák leolcsóbban HEVESI-nél

Olcsó árak!
Gummi kabát prima gummizással Lei 900
Gummi kabát elsőrendű duble anyagból 1080
Haas Lipót
 LINOLEUM gyári raklárában
 Oradea-Mare, Bul. Reg. Ford. 5
 Lerakatok: 1662
 CLUJ: Str. Universităţii
 TIMISOARA: Bulv. Reg. Ferdinand 7.

Művészkolóniát alapítanak Nagyvárad közelében

E HÓ VÉGÉN DÖNTIK EL AZ ERDÉLYI SZÍNHÁZI KONCESSZIÓK KÉRDÉSÉT — MARCUS MŰVESZETI FŐFELÜGYELŐ NYILATKOZATA

A színházi szezon befejezéshez közeledik, a koncessziók terén az évről-évre megismélt bizonytalanság üti fel a fejét. Még senki sem tudja, mi lesz a helyzet, senki sem szervezkedhetik, az igazgatóknak be kell várnok a miniszter döntését.

Marcus István művészeti főfelügyelő az utóbbi napokban Bukarestben folytatott tárgyalásokat fontos művészeti kérdésekben és így hozzá fordultunk, hogy megtudjuk, mi lesz a jövő évi koncessziókkal?

— A kultuszminiszter ur — mondotta a főfelügyelő — e hó végére ankétet hívott egybe.

Ezen az összejevetelen fognak végleg dönteni a koncessziókat illetően.

Ezen az ankétén fogják fixozni az idegen művészek létszámát is, ami eddig meglehetősen rendezetlen volt. Corneliu Moldoveanu vezérigazgató urtól nyert értesülés szerint az összes kerületekre vonatkozó pályázatok már beérkeztek a miniszteriumba. A kerületek beosztására nézve változás nem igen lesz, mert a mostani kerületek megfelelnek az igényeknek.

— A színház törvényjavaslat már ki van nyomtatva és rövidesen a parlament elé kerül.

A törvényben új intézkedés lesz, hogy a kabarék és barok is, amelyek eddig rendőri ellenőrzés alatt állottak, a művészeti inspektorátusok felügyelete alá kerül.

igy szigorubban ellenőrizhetjük azokat kulturális szempontból.

— Bukarestből visszajövet tárgyalásokat folytattam Arad, Szatmár, Temesvár városok művészkörével és hatóságával az ezen területen élő filharmonikusok és plasztikus művészek kooperációját illetően. Azt hiszem, e tárgyalásainak eredménye is lesz és sikerül egy nagy közös szervezetbe tömöríteni az összes művészi erőket.

— Tervbevettem még — ami speciálisan Nagyváradot illeti — egy Várad melletti művészkolónia létesítését.

Ennek a városnak olyan gazdag, természeti szépségekkel megáldott környéke van, amely alkalmassá teszi egy ilyen

intézmény létesítésére. A hatóságok szíves örömmel fogják támogatni a tervet, mert hiszen az a város kulturális értékének emelése mellett módot ad a mi művészeinknek továbbképzésére és idegen tehetségek beözönlésére. Meg

Amikor még Coroiu pénzügyigazgató parancsolt

A törvényszéki irodaigazgató bántalmazója a bíróság előtt.

Az Estilap olvasói emlékeznek még arra a brutális támadásra, amelyben hónapokkal ezelőtt Körözy Árpád törvényszéki irodaigazgatót részesítette Igna Joan pénzügyigazgatósági szolgákkor, amikor a törvényszéki tisztviselő fizetéséért jelentkezett. A járásbíró sulyos becsületsértésért 20 napi elzárásra ítélte a magáról megfélemezett embert, aki — felebbezés folytán — most a törvényszék elé került.

Igna Joan vallomása szerint Coroiu volt pénzügyigazgató utasítása szerint járt el, mert ez az ő szisztémája volt. Coroiu ugyanis megparancsolta neki, hogy 10 óra előtt senkit se engedjen be az előszobába, mert különben kiteszi a lakásból. Megtörtént, hogy néhány magas állású urral kivételt tett, ilyenkor Coroiu

fogom teremteni a váradai művészkolóniát.

— Ami a régen felvetett nyugati szintársulat eszméjét illeti, a terv újból foglalkoztatja a miniszter urat annál inkább, mert előtte fekszik Bulfinszky és Nicolae igazgatók terveze, amely a drámai előadások mellett operette és operaegyüttest is be akar állítani, amelyek a kisebbségi szintársulatok keretén belül is működnek. Valószínűleg e kérdésben is a koncessziók döntésével egyidejűleg határoz a miniszter ur.

mindig felpofozta.

— Ha a „vörös“ jön (így nevezete Coroiu a törvényszéki elnököt), be ne engedd! Mondd neki, hogy nem vagyok itthon.

Körözyt nem ismerte, azért tuszkolta ki az ajtón. Különbent látta Coroiu is és egy szóval sem volt ellene.

Bleda dr védő beszédében szintén azzal érvelt, hogy a hatalmas pénzügyigazgató senkit sem akart fogadni. Őt magát, nemkülönben több előkelő ember ismerését is elutasította többször.

A bíróság megváltoztatta a járásbíró ítéletét s 600 lej fő és 400 lej mellékbüntetésre ítélte Coroiu szolgáját. Az ítélet jogerős.

Hatalmas szélviharban játszották le a Törekvés-Bihorul meccset

Nemzetközi mérkőzések az ország minden városában.
Hogyan áll fel a Kinizsi és a NAC?

Mozgalmas napja volt tegnap Erdély sportjának és nem csak egy szomorúsággal kell megállapítanunk, hogy épen nálunk, Nagyváradon volt a legnövéltebb mérkőzés, amelynek még kevés sportértékét is lerombolta az elementáris erővel dühöngő szélvihar.

A mostoha időjárás feltűnően befolyásolta az érdeklődést és a hatalmas tribün, a pályát átka-roló ülőhelyekkel együtt ijesztő módon demonstrálta a részvétlenséget. Alig néhány száz ember volt kíváncsi a tegnapi délutáni bajnoki meccsre, amelynek bizonyos értelemben revansjellege is volt, hiszen mint köztudomású az őszi fordulóban a Bihorul fényes győzelmet aratott a munkáscsapat felett.

Az időjárás azonban ezúttal megakadályozott minden okos, értelmes kombinációt és így törtenhetett meg aztán, hogy

az első félidőben kedvező széleli startoló Törekvés 2:0-as eredményével végér-

vényesen bebiztosította a meccs sorsát.

Bár a második félidőben a Bihorulnak több alkalma kínálkozott a most már ellenszéllel játszó Törekvés hálóját megterhelni, de a kísérletezések hihetetlen balszerencse folytán minden egyes akciónál meghiúsultak.

A mérkőzés maga — tekintettel az abnormis időjárásra — nem sok nivót és még ennél is kevesebb sportértéket nyújtott. A vezető gól különben már az első pillanatban zuhant a Bihorul hálójába.

Zsiga magas lövését a szél a mit sem sejtő kapus mellett csavarja a hálóba.

A második gólt Szilágyi határozottan szép lövéssel éri el.

A második félidőben aztán a Bihorul jut domináló fölénybe, de a legszebb helyzetek is meghiúsulnak a csatársor balszerencsésén. A mérkőzést Máthé Andor (NAC) vezette le.

A váradai silány sportprogrammal szemben Kolozsváron, Ara-

don és Temesváron szenzációs eseményekben bővelkedő nemzetközi meccseket játszottak le.

A kolozsvári egyetemi csapatnak a világhíres brünni Blue Star volt az ellenfele. A brünni proficsapat — tudósítónk telefonjelentése szerint — káprázatóan szép és a labdarugó-sport művészi tökéletességét mestermódon kidomborító játékot produkált. Gólzápor helyett a játéktípus szépségét mutatták be és a publikum elragadtatással kíséerte a játék minden legkisebb mozzanatát.

Végeredmény — 1:0-as félidő után 2:0 lett a Blue Star javára.

A Temesvári Politechnikumnak a budapesti BEAC volt az ellenfele. Az egyetemi csapat végig lenyűgözően fölényes játék után 2:0-ra verte a temesvári egyetemi csapatot.

Aaradon a két csabai csapat a CsAK és az Előre vendégszerelt. Míg a Csak 1:1 eldöntetlen eredményt ért el a Glória CFR-rel szemben, az Előre 3:1 arányban vereséget szenvedett.

Egész Erdély sportközvéleménye lázas izgalommal tekint az országos bajnok Kinizsi ma délutáni váradai szereplése elé. A Kinizsi az éjszaka már meg is érkezett Nagyváradra és a következő összeállításban áll ki a NAC ellen:

Ritter
Steiner-Hoksári
Bundi-Fogl-Rössler
Tenzer-Teszler-Frech-Semler-Matek

A Kinizsi elképzelhető legerősebb összeállításával szemben a váradai bajnokcsapat NAC így fog felállani:

Ströck
Markovics-Répási
Körözy-Kinigli-Csillag
Grünstein-Ströck-Rónai-Grünbaum-Csiri

A mérkőzés pontosan fél 6 órakor kezdődik a Károly trónörökös pályán.

A váradai régészeti egyesület közgyűlése

Roska Márton előadása

Vasárnap délután tartotta a Nagyváradai és Biharmegyei Régészeti Egyesület ezévi közgyűlését. Dr Karácsonyi János püspök megnyitó szavai után Roska Márton egyetemi tanár számolt be az utóbbi időben a Biharon megkezdett ásátások anyagi okok miatt szünetelnek. Ottományban kr. e. 3000 évtől kr. u. 1500 évig terjedő idő emlékeire akadt Roska tanár. Egy Keletről jött kerekpönyajú emberfajta nyomai ezek. A föltárt helyeken kétféle lakás maradványait találta, nyilván különböző időkből származókat. Az érdekes előadás után, amelynek keretében Roska Márton néhány értékes csereleletet is bemutatott, az

Férfi szalmakalapok 120 lei

Bossi kalap 200 „

KLEIN SIMON

Str. Josif Vulcan (Nagy Sándor u. 1. 1487)

Szalontára

indul mindennap reggel 7 órakor a Fekete Sas elől a 158. számú autobus. — Vissza Nagyváradra Szalontáról délután 1 órakor

Előjegyzések: Str. Saguna 4 sz.

Gyermek fonott szandál cipők

minden színben

Carmen

gyermekcipő-üzletbe

megérkeztek a I. Vulcan (Nagy Sándor)-u. 4

évi jelentések következtek, a melyek közt a közönség érzékeltenségre vallott az a körülmény, hogy az oly komoly kulturális missziót teljesítő egyesület múlt évi bevétele mindössze 40.107 lei 59 bani volt. Ezzel szemben a kiadások összege 38381 lei 45 banit tett ki. Majd a régi vezetőség leköszönt s Karácsonyi püspököt közfelkiáltással újból elnökké választották meg. Alelnök lett dr Némethy Kámán, a választmány tagjai: Gresinszky Antal, dr Thury Kálmán, dr Gyöngyössi István, Réz Mihály, Bereczky Gyula, Follmann Géza, Karakas Albert, Grotz Géza, Szmazsenka Ernő és Löwenstein Zsigmond, a felügyelő bizottság tagjai pedig Keszthelyi Zoltán, dr Geher Géza és Werner Kálmán. A közgyűlést dr Karácsonyi János szavai zárták be.

Este a Katholikus Körben Roska Márton vetített képekkel kísért előadást tartott, amely népszerű és közvetlen interpretálásban vonultatta fel az ember fejlődésének dokumentumait, az őskortól egészen a legujabb időkig.

minőségben vezet

Legjobb TENNISZCIPŐK Reichardnál

Mindannyiunk érdeke jó! olcsón ruházkodni!

1 m. valódi francia mosó delain	Lei 46.—
1 m. prima cémazefir	40.—
1 m. békebeli liliumvászón	54.—
1 m. svájci himzett batist	60.—
1 m. fehérneművászón I-a	40.—

Állandó nagy raktár cipővászónak és bélésvászónban

Witrael Vilmosnál

Strada Avram Ianou (Kossuth-utca) 2. Sas-kávéházzal szemben. 1703

Nap- és esernyőket BLUM VILMOS

mélyen leszállított árban árusít KÖRÖSPART Javításokat és áthuzásokat olcsón vállalok

A Fischer zeneiskola tegnapi hangversenye

A Fischer-zeneiskola tegnap délután tartotta szokásos évzáró ünnepélyét a Katholikus Kör nagytermében, ezuttal is nagy, meleg érdeklődéstől kísérve. Az évzáró hangverseny műsora magában véve is egy magasabb nivójú zeneiskola finomult izlését dokumentálta, amely a növendékek kitünő teljesítményeiben ivelődött a délután művészi hangulata felé.

Kovács Magda, Amigó Kató és Tardos Magda bájos, apró zenedarabjai után, a haladottabb növendékek briliáns technikai készségében találtak sok örömet a megjelent hozzátartozók. Sokan Boriska, Mautner Irén, Papp Irén, Megyeri Blanka, Schul Sári i. előkészítő osztályu növendékek megilletődést keltő hangulatos, precíz játéku előrevetette fénycsiráját. A műsor második részében, amelyet Maróth Anna vezetett be, aki Mozart: Fantasiájának művészi átérzésével egy hivatott tehetség ragyogó pózában mutatkozott be ezuttal. Rachmanino H. 9. moll preludéjét Schüller Márta, a Cis-moll preludé-öt pedig Anca Leontin adta elő, az orosz mester dinamikus erejű megnyilatkozásában, patétikusan, teljes megértéssel. Belányi Szili egy Debussy Arabeszkkel excellált, forró sikert aratva. Jakabos Irén Liszt: Rossignolját zongorázta nagy technikai készséggel és elmélyedő tudással. Wechsler Ily Schumann Papillansját bájos közvetlenséggel halk finomsággal interpretálta. Majd Radó Erzszi frappirozta két etude-dal a hallgatóságot, végül pedig Varró Ágnes virtuóz száma következett, amelyet szünni nem akaró taps követett.

Nem mulaszthatjuk el az iskola kitünő tanerőit, F. Szalay Stefánia asszonyt, Barta Ninust, Weisz R. Magdát, a kiváló tehetségű zongoraművésznőt, akit a közönség a koncert pódiumokról jól

Megkezdődött a nagy kalapvásár

Divat és szalmakalapok

már 150 leitől kezdve

Csak 20 napig

Bul. Regele Ferdinand 3. (Rákóczy-ut) az új gyógyszertárral szemben

ismer és dr Szalay Elemért elismeréssel illetni, mint akik a szép délután sikere, a város zenei fejlődése érdekében sokat fáradtak.

Ma van Körösladányi első előadása

Ma este 9 órai kezdettel tartja meg Körösladányi György első szuggesztív előadását a Katholikus Körben. Évek szorgalmas tanulmánya és komoly külföldi sikere után a fiatal mester Nagyváradon is bemutatja azokat a kísérleteit, amelyek nevét immár egész Középeurópában híressé tették. Az előadás iránt megnyilvánuló érdeklődésre mi sem jellemzőbb, mint az, hogy a jegyek nagyrésze már elővételben elkel. Délután a Hegedüs Hirlapirodában, este pedig a Katholikus Kör pénztáránál árusítják az érdekes és tanulságos szuggesztív-est jegyeit.

Legjobb TENNISZCIPŐK Reichardnál

x Eredeti reichenhalli kurát használhat köhögés, hurut, asztma esetében az orvosi vezetés alatt álló „Reichenhall” inhalatóriumban, Alexandri (Teleky) utca 16.

Parkáruház, Engelnél, diszművek, márkásporcellánok, retiküllök és utazási cikkek nagy választékban.

x Igyunk kizárólag békebeli minőségű Dreher-Haggenmacher sört. Minden jobb helyen kapható.

x Fölösleges a reklám rítkó szava, nézze meg Bleier kirakat árait a Sas passagében.

Bőr és talp legolcsóbb Salgónál Park áruház, Engelnél Valódi angol és Hammer Racketek, tenniszlabdák, Mah-Yong kapható.

Nickelezés, zománcozás Kalendánál

x Az Old England keztyűi és harisnyái a legjobbak.

Üzletem ideiglenes áthelyezése miatt

raktáromon levő órákat, disztárgyakat stb. 30 sőt 50 százalékkal olcsóbban kiárusítom. Aranyat, ezüstöt, briliántokat továbbra is magas árban veszek javításokat elvállalok.

1665 Freund Benjámín Saguna (Kapucinus)-utca 16.

Alkalmi áruházban, (Simon régiség üzlet mellett) lévő nyári árukat félárban kiárusítom

Eladásra kerül: Liberti batistok, Puplin vásznak kar tonok, mosó delinek, férfi ingzefirek, mintázott és egyszínű grenadinok, gyapju delinek, Marocnok sima és mintázott, Nyári flanel takarók.

Az összes árukészletet hasonló olcsó árakban kiárusítom

Barna Jenő

Szücsműhelyemet

Vlahuta (Szt János)-u. 6. sz. alá áthelyeztem, 1683

hol mindenféle szücsmunkát a legujabb divat szerint, nyári árban készítek. Molykár elleni megóvásra szörméket elfogad

Andrássy Miksa, szücsmester

Üzletberendezést,

átalakításokat, mindenféle asztalos munkákat 1450

jutányos árban készit DENGELGI

Victoriei 46. (Kolozsvári-u.) Telefon 579

Értesitem a n. é. közönséget, hogy elsőrendűen berendezett

komlóskenyér sütődémet a Str. Gen. Holban (Széles-u) 29. a megnyitottam

Naponta friss, kitünő ízű kenyér kapható. Viszonteladók árkedvezményben részesülnek. Privát sütést 8 és 11-kor fogadok Zsikics pékmester, General Holban (Széles) u. 29. 1737

Nagy tömeg varrott szandál, vászon,

1547

tennisz és selejtes Carmen-cipők érkeztek a

Selejtes cipőáruházba

Szinház-utca 4.

Olcsó árak

Hadirokkantak, özvegyek és árvák arcképes igazolványai

A nagyvárad Hadigondozó hivatal figyelmezteti a hadirokkantakat, özvegyeket és árvákat, hogy vasuti arcképes igazolványaik kiállítása végett mielőbb jelenjenek meg az I. O. V. hivatalban, vármegyeház földszint 21. sz. szobában. A most még érvényben lévő igazolványok megszünnének s helyettük jelentkezésre új igazolványok állíthatnak ki 10 évre. Az igazolványok megszerzéséhez szükséges 8—10 cm. nagyságú fénykép. Ezenkívül a hadirokkantak a rokkantsági igazolványt (vörös igazolvány), hadi özvegyek, a nyugdíj folyósítását elrendelő igazolványt (Titul de pensie) a hadiárvák ugyanezt felmutatják és a 14 éven feletti leányok igazolni kötelesek helyhatósági bizonyítvánnyal, hogy férjhez nem mentek. A férjhez ment hadiözvegyeknek is igényük van arcképes igazolványra. Ha a titul de pensie nincsen meg, akkor a pénzügyigazgatóság számvevőségétől kell bizonyítványt hozni, hogy hadinyugdíjat élvez a igényjogosult. Tisztek és havidíjasok és ezek özvegyei és árvái, ha a tisztek a Monitorul Oficial azon számát, amelyben nyugdíjazásuk elrendelve lett, felmutatni nem tudják, úgy ők, mint hozzátartozóik a pénzügyigazgatóság számvevőségétől kell, hogy bizonyítványt szerezzenek, mellyel igazolni tudják, hogy nyugdíjat élveznek. Végül azon hadirokkantak, kik őrmesteri rangnál alacsonyabb rangot viselnek, de a polgári élet-

ben tisztviselők voltak, avagy 4 középiskolai képzettséggel bírnak, ha ezen körülményt hatósági bizonyítvánnyal igazolni tudják a III. kocsiosztálynál magas-

sabb kocsiosztályban való utazásra kaphatják az arcképes igazolványt. Ugy a hadiözvegyek és árvák is, ha a férj, illetve apáról a fentieket igazolni tudják.

Kun Bélát Liszabonban letartóztatták

Bukaresti lapok közlik az alábbi szenzációs hirt:

Párisból jelentik: Kun Bélát, Magyarország volt kommunista diktátorát Liszabonban letartóztatták. Jelenleg 17 kommunistával együtt egy hadihajó fedélzetén van. Ez a hadihajó Kun Bélát egy, még ismeretlen helyre szállítja, ahova a diktátort deportálni fogják.

Elmaradt a miniszterek nagyváradai látogatása

A biharmegyei földművesszövetség közgyűlése

Mosoiu miniszter üdvözlő távirata

A biharmegyei földművesszövetség mai közgyűlésére, nemkülönben a tegnapi templomszentelési ünnepségre bejelentették részvételüket Mosoiu Traian közmunkaügyi és Lepedatu kultuszminiszter is. A miniszterek látogatása azonban — közbejött akadályok miatt — elmaradt. Lepedatu miniszter távirata a prefektus előtt mentette ki elmaradását, míg Mosoiu miniszter tegnap a földművesszövetséghez a következő táviratot intézte:

„Legnagyobb sajnálatomra, elfoglaltságom miatt nem ve-

hetek részt a földművesszövetség közgyűlésén. Kérem, adják át baráti üdvözetemet az összes egyesületi tagoknak. Eredményes munkát kívánok a biharmegyei népnek és a földművesszövetségnek. Mosoiu Traian, közmunkaügyi miniszter.”

A közgyűlést délelőtt 11 órakor Szilágyi Corbu János alelnök nyitotta meg, majd az évi jelentések következtek, amelyeket rövid vita után tudomásul vettek. Ezután a választásokra került a sor. Lapzártakor a közgyűlés tart

Hatvan éves a váradi izraelita nőegylet

Rechtné Bauer Zsófia emlék és Nőegylet közgyűlésén.

A nagyváradai Izraelita Nőegylet vasárnap délután tartotta meg tisztújító közgyűlését a Schütz Albertné elnöklésével. Napirend előtt megemlékezett a gyűlés Rechtné Bauer Zsófia igazgatósági tagról, akinek érdemeit méltatták és jegyzőkönyvileg megörökítették. Ezután az évi jelentést olvasták fel, amely részletesen beszámolt az egylet mult évi működéséről. Segélyezésre 44500 lej fordítottak, 105,000 lej értékű ingyen fát osztottak ki a szegények közt. A leányárvaház fenntartása 204,000 lejbe került, az aggnők otthonára pedig 116000 lej költöttek. A zárszámadások felolvasára után Bleier Ignácné javaslatára a közgyűlés köszönetet mondott a vezetőségnek — körültekintő munkásságáért.

A jelentések tudomásulvételekor sajnálattal vették tudomásul dr Mihály Lajosnénak a gazdasági szakosztály éléről történt lemondását azzal, hogy őt a szakosztály örökös tiszteletbeli elnökévé választotta meg.

Választásra kerülén a sor, Schönberger Arminné, mint a jelölő bizottság elnöke, szép szavakkal méltatta az eddigi vezetőség munkáját, s javaslatára a közgyűlés egyhangú lelkesedés-

sel ismét az eddigieket választotta meg. A gazdasági szakosztály élére pedig dr Láncoz Józsefnét helyezte a bizalom.

Végül Kun Gyuláné indítványára elhatározta a közgyűlés, hogy az egylet fennállásának 60. évfordulóját az ősszel nagy ünnepség keretében fogja megülni.

A villamos sinekre feküdt száz hadirokkant

Különös tüntetés Bécsben. — Egy óra hosszat szünetelt a Ringen a forgalom.

— Az Estilap eredeti távirata —

Különös tüntetés színhelye volt tegnap a bécsi Ring. A hadirokkantak délután a városháza előtt gyűlést tartottak, amelyen megformulálták a kormányhoz terjesztendő kívánásaikat. E gyűlés után körülbelül

száz rokkant a parlament elé vonult és ott hirtelen a villamossinekre feküdtek.

A rendőrség teljesen táncszertalan volt a saját szerű tüntetéssel szemben, mert a hadirokkantakkal szemben nem gyakorolhattak kiméletlenséget és ezek

a rendőrség minden fölszólítása ellenére, továbbra is a sineken maradtak.

Csökkenőben van az emberiség értelmi képessége

Sir Arthur Keith, a londoni egyetem tanára érdekes előadást tartott a minap az ember agyvelőjének képességeiről. Kifejtette, hogy az emberiség nem halad a szuperintellektus, a tulságosságig fejlődött észlény típusa felé. Az ember agyvelőjének térfogata mindig kisebbedik az ősidők óta és értelmi képességei is csökkenőben vannak. Az ősember sokkal eszebb volt, mint a mai ember, mert intenzívebben kellett foglalkoztatnia az elméjét, hogy megküzdhesen a kezdetleges életviszonyok mostahaságával. A modern élet kényelmessége az embert és a munkamegosztás a sok mindenféle találmány, meg az egészségügyi viszonyok javulása nem kényszeríti szellemi erejének teljes kihasználására. A pihentetés elgyöngítette az emberiség értelmi képességét és a tömegek már megelégednek az azal, hogy a maguk szükkörében csak annyira erőltessék meg az elméjüket, hogy zavartalanul élhessenek, az élet megszokott és jól megalapozott rendjében.

Keith tanár szerint ez a természet ugyanis ilyen módon gondoskodott arról, hogy az emberek békességesen követhessék nagyobb eszű vezéreiket. Az emberi élet általában olyan, hogy kevés gondolkodóra van szüksége a világnak, tehát kevés vezére is. Ha mindenkinek hatalmas elméje lenne, sohasem volna nyugalom a földön. Mindenki vezér volna.

LAZAR AURÉL DR ELŐADÁSA AZ ÜGYVÉDEK CSERNOVICI ORSZAGOS KONGRESSZUSAN

Bukaresti tudósítónk táviratozza: Az ügyvédek országos kongresszusát ebben az évben, Csernovicban tartják, szeptember 5-től 9-ig. A kongresszus másodnapján délelőtt Lazar Aurél dr tart előadást „Az ügyvédi kar rokkantjainak biztosítása, hitel és segélyháza” címen.

**Nem 150 évig,
hanem
200 évig él!**

Ha élettartáshoz szükséges élelmiszereket Tóth Sándor higiénikusan berendezett élelmiszerüzletéből szerzi be. Str. Gen. Holban (Széles u.) 56. sz. (Uri és Szanszló-utaával szemben.) Ahol mindennap, mindennemű friss húsrak, mindennemű zöldségfélék, — vaj, sajt, turók, saison gyümölcsök, szardiniák, compótok, déligyümölcsök, összes csemegeáruk, ásványvizek, jégbehűtött italok, szörpök és mindennap friss komlós kenyér a legjobb minőségben, a legolcsóbb áron, pontos és a legszolidabb kiszolgálás mellett kaphatók. A mélyen tisztelt vásárló közönség szíves pártfogását kérve, vagyok kiváló tisztelettel

Tóth Sándor

1753

Ma este
9 órakor

Körösladányi

a **Katholikus Körben**

Jegyek: 120, 100, 80, 60, 50, 40, 25 Lei

Használt teniszrakettek Farkas áruházban Str. Nic. Iorga (Zöldfa-utca) 5 sz.

Abbáziában megnyílt az Elena Pensio

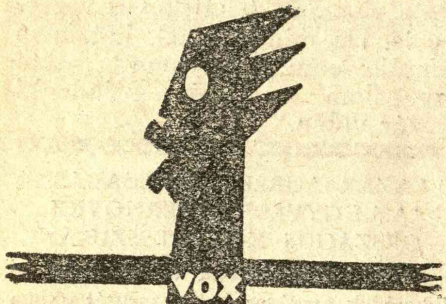
Modernül berendezve. Elsőrangú konyha főszalonban is napi 30 Lirától 45 Liráig. Gyermeknek 10 évig 25% kedvezmény, 2-3 éves gyermekek felpensiót fizetnek Süd Strand legszebb pontján (volt Steinacker-villa) Értekezni a Hegedüs Hirlapirodában

Eladó esetleg bérbeadó 1748

gyártelepnek alkalmas épületek, nagy telekkel, 80 drb. jószágra való istállókkal, vasutállomás mellett, villamos megálló. Értekezhetni Malom-utca 17.

Ugyanott 2 kazal széna eladó

Bőrtidkölők legszebbek Farkas áruházban Str. Nicolae Iorga (Zöldfa-utca) 5 sz.

Megérkeztek a legújabb VOX

Mondain tánc lemezek Eredeti néger Jazz-band felvételek

Unberufen Toi, toi, toi
Maytime.
That Old Gang of mine.
Oh Baby.
Drifi Wood.
Je t, ai vu Daner.
La Rose bleue.
Why did i Kiss that Girl
Arcady
Wenn du einmal eine Brut hast.
Some Boy.

KAPHATÓ A HEGEDÜS HIRLAPIRODÁBAN.

Gummitabdák legolcsóbbak Farkas áruházban Str. Nicolae Iorga (Zöldfa-utca) 5 sz.

VIZUMOT
GYORSAN PONTOSAN OLCSON
HEGEDÜS HIRLAPIRODA TELEFON-13-01

APRÓ HIRDETÉSEK

LEVELEZÉS

MOST van alkalma minden hölgynek a nyári divat szükségletét olcsón beszerezni, mert mielőtt Kertész Reclám üzletét a Rimanóczy utcáról áthelyezné, mélyen leszállított árban kiárúsít. 394

Gyermekkoscsik Székényél, Ptața Unirii 16

LAKÁS

KÖZPONTBAN vagy közelében 2 szobás lakást, esetleg garcon lakást azonnalra keresek. Címet a Hegedüs Hirlapirodába kérek.

TELJESEN berendezett egyszobás, konyhás lakásomat eladom. Str. Pasteur (Kórház-utca) 63. Horvát. 896

EGY szoba, konyha, spájz, vezeték, villany bent butorral együtt, sürgősen átadó. Huszár-utca 7. szám. 916

ALKALMAZÁS

EURÓPAI műveltségű, jó megjelenésű, fiatal, nőtlen kereskedő szerény igények mellett állást keres. Önálló munkacsoport, perfekt könyvelő, magyar, német, francia levelező. Szíves ajánlatot „Prima Referentia” alatt a Hegedüs Hirlapirodába kérek. 899

KISASSZONYT keresünk két gyermek mellé. Jelentkezni Str. Episcopul Ciorogariu (Uri-utca) 40. 913

PERFECT román-magyar gépirónó, ki irodai teendőkhöz járatos, állást keres azonnalra is. Cím a kiadóban. 894

TISZTESSÉGES német árva leány ajánlkozik jobb úri házhoz jó bizonyítvánnyal, gyerekek mellé. Cím Középutca 15. szám. Karácsonyinénál, Csillagváros. 915

JÓ házból való árva leány ajánlkozik irodát takarítani vagy ilyen hasonló munkára. Cím Középutca 15. szám. Karácsonyinénál, Csillagváros. 914

SZOLID, megbízható divatárus segéd azonnalra állást keres. Cím a kiadóban.

INTELLIGENS iz. fiatalabb házvezetőnő kerestetik. Címet a kiadóba. 911

BOLTI szolgának vagy nyomdai segédmunkásnak ajánlkozom. Mínyó László, Str. Moldova (Kálvária-utca) 52. szám. 903

ADÁS-VÉTEL

GYERMEKKOCSI, alig használt jutányosan eladó. Lacka, Str. Sf. Gheorghe (Szent Jeromos-utca) 4. 910

ELADÓ egy új finomabb kivitelű tölgy hálószoba berendezés, topolya beakasszal. Jungel műbutor asztalossal, Str. Alexandri (Teleki-utca) 25. 909

ÜZLETHELYISÉG 2 külön helyiséggel Gerliczy palotában Bul. Regele Ferdinand (Rákóczi-ut) 55. kiadó. Értekezhetni dr Géher, Gerliczy-palota. 908

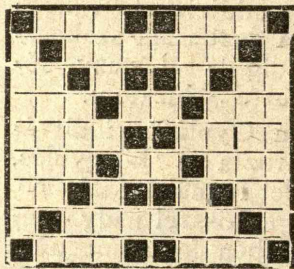
NAGYON szép nyestet megvételre keresek. Cím Hegedüs Hirlapirodában. 900

Butorüzletemet

Str. Avram Iancu (v. Kossuth-utca) 1. volt Humanitás helyiség, Sas-palota, (Kovács Áruház alatt) helyeztem át.

Steiner butorgyár

1663

Ne törje a fejét se keresztrejtvény megfejtésén, sem pedig azon, hogy kölni vizet, szappant, poudert, parfümöt, és minden más drogériai cikket hol szerezzen be. Ha jó dolgot akar vásárolni méltányosáron csak az Angyal drogériában vásároljon

1516

Legújabb divatu

intarziás háló- és ebédlők

Amerikai rendszerű

a legfinomabb kivitelben irodabutorok olcsó bükkfahálók

állandóan raktáron

Rimanóczy műbutor és parkettgyár Rt.

Strada 20 Aprilie 9. (volt Kolozsvári-utca) 117.

Párisi modellek érkeztek az ERZSÉBET női kalap szalonba 823 Sas-passage

Steiner Sándor bőrkereskedését

Str. Avram Iancu (Kossuth-utca) 12. sz. alá helyezte át.

Állandó nagy raktár bel- és külföldi bőrárúban

1674

KÜLÖNFÉLÉK

ALKALMAS hely nyaralóknak, hol orthodox kóser koszt és lakás kapható. Silberstein Simonnal. Fecchetah. 912

ELADÓ sürgősen palisander ebédlő garnitúra, porszívógép és egyéb holmik Str. Paul Chinez (Aulich-utca) 1. Calea Dorobantilor (Rulikovszky-ut). 892

Lüsztor, ruhavászon, tennisz és nyári divat SZÖVELEKEL I goicsóbban SZÉKELY posztóáruházában szereztünk be Str. Avram Iancu (Kossuth-u.) 5.

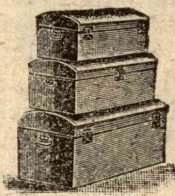
PORTAL két kirakatos tölgyfa redőnyökkel és cégtábla üveggel jutányosan eladó. Értekezni Kálmán ékszerésznel. 744

HALÓSZOBA butor legutóbbi divat búkká, fehérkőris betéttel, sodronyokkal, matracokkal, tükörrel, alig használt — eladó. Özv. Schwartzné Strada Alexandri (Teleki-u.) 53. 883

EGY nagy műhely helyiség azonnal kiadó. autó garáznak is alkalmas. Cím a Hegedüs Hirlapirodában. 917

HASZNÁLHATÓ üres lakást vesz Sonnenfeld Adolf R. T. Str. Printul Carol (Szilágyi Dezső-utca) 6. szám.

Vesünk teniszrakettet, használtat, FARKAS ÁRUHÁZ, Str. Nic. Iorga, (Zöldfa-utca 5 sz.)

A nagyváradi bőröndárú- és láskagyár

Str. Oaza Voda (Szaosvay-u.) 18 1432

Összes gyártmányai detailban is gyári árák mellett kaphatók

Ajándék tárgyak, játékok legszebbek Farkas áruházban Str. N. Iorga (Zöldfa-utca) 5.

V. Lucaciu (Malom)-u. 4 a. eladó:

1 hidmérleg 30 mázsa horderővel, 1 kettős karu villany faapritóbalta, Kovácsolt acélból, 1 körfűrész állvány 10 körfűrészszel transzmissziókkal, 1 tengeri daráló villanyra rendezve, 1 6 lós erős Orlichon motor, 1 stráf kocsi, 2 kordé, 2 szán, 14 méter gépszij.

Gabelsberger-féle gyors és gépiró szakiskola

megnyílt, Str. Gen Mosiu (Mezey Mihály-u.) 3. Modern látható írásu irásu írógépekkel. Aki e szakiskolában részt akar venni igyekezzék beiratkozni. Előadások román, német, magyar gyorsírás, kettős könyvvel és az összes irodai munkák. Beiratkozni lehet délután 2-5-ig

Goldberger tanárnál

Fürdődresz, Harisnya, keztyű, trikók nagy választékban és legolcsóbban

SZENSZKI MIKLÓSNÁL

Sas passage.

Sonnenfeld Adolf részv. társ.